

РЕЗЮМЕТА НА предоставените публикации

Nonchev, Andrey, Hristova, Marieta. *Segmentation of Returning Migrants*. Economic Studies, 2018, Volume 27, Issue 2, Economic Research Institute, Sofia, 2018, pp. 3-24. ISSN 0205-3292. 30% авторство.

В статията се тематизира сегментацията на завръщащите се мигранти в България, като чрез тази категория се концептуализират хетерогенността и многопластовостта на ремиграцията и нейните траектории, причини, форми и последици. Поставен е акцент върху променливостта, разнородността и флуидността на миграционните процеси. Завръщането се анализира в цялостния контекст на осъществяваната мобилност като нейн момент или завършек. Приоритет е отдаден на субективния смисъл и индивидуалната интерпретация на мигрантите за причините и резултатите на мобилността им. Структурните фактори са пречупени през тяхното индивидуално възприемане и осмисляне, което ги превръща в мотиви на миграционното им поведение. Направени са сравнения между мотивите за заминаване и за завръщане като компоненти на цялостното миграционно движение. Идентифицирано е съдържанието на разнородните икономически и неикономически мотиви за завръщане. Анализирани са миграционните пространствени и времеви траектории на завръщащите се мигранти, както и тяхната професионална и образователно квалификационна сегментация.

Христова, Мариета. *Дигиталната социология като практика и стандарт в обучението по социология*. В: Научни трудове, Том 1/2018, Издателски комплекс – УНСС, София, 2018, с. 111-123. Достъпен на <http://unwe-research-papers.org/bg/journalissues/article/9940>. Доклад изнесен на Научна конференция „Съвременните обществени предизвикателства и образованието по социология“, 21.11.2017 г., УНСС.

Статията е посветена на развитието на дигиталната социология като част от социологическата наука. Основни задачи пред изследването са: да проследи как се развива социологическата наука с оглед на процеса по дигитализация на социалния свят и развитие на дигиталната социология като част от полето на социологията; да проследи какви академични дисциплини се преподават в програмите по социология в университетите по света свързани с интернет, дигиталния свят, социалните медии, онлайн изследователски методи и други; в кои университети се преподава дигитална социология; да се обоснове необходимостта от въвеждане на дисциплина като дигитална социология в обучението по социология в университетите в България.

Изразено е мнението, че такава една дисциплина е необходима, защото ще реагира директно на променящия се социален свят, характеризиращ се вече с „големи данни“ (big data) и дигитални (цифрови) трансформации от различен вид. Дигиталният свят би трябвало да се превърне в основна характеристика на социологическо изследване и анализ предвид начините, по които дигиталните технологии са проникнали в ежедневието ни и са станали толкова важно измерение на това как хората събират информация и се свързват социално с другите.

Христова, Мариета. *Активната гражданска позиция на младите хора в киберпространството.* В: Дигиталната революция в културните и социалните процеси, Уни. Изд. „Неофит Рилски“, Благоевград, 2018, 380 с. 352-363. Сборник с редакционна колегия, от научна конференция, проведена на 3-4.11.2017, Благоевград.

В доклада се прави опит да се нарисова картина на съвременните млади хора като политически и публични актьори. Търси се отговор на въпроси като: дали младите хора в България са политически и граждански ангажирани чрез интернет и всички останали технологични инструменти, до които имат достъп? Използват ли ги, за да изразяват своето мнение и опитват ли се да влияят върху различни събития, за да ги променят? Имат ли активна гражданска позиция в киберпространството?

Христова, Мариета. *Виртуалният образ на кандидатите за президент в Президентски избори '2016. (Ако чрез интернет избрахме президент).* В: „Повишаване на интереса към политическите науки в УНСС“, Издателски комплекс – УНСС, София, с. 168-176. Сборник от научна конференция, проведена на 4.11.2016, УНСС.

В доклада са представени резултати от изследването на създаването и развитието на виртуалния образ на кандидатите за президент в президентските избори в България през 2016 г. Целта на изследването е да идентифицира мрежата от информационно-комуникационни канали в предизборните кампании на основните кандидати за президент в България, издигнати или подкрепени от парламентарно представените партии и други кандидати, чийто рейтинг е изследван и представян в медиите от предизборните политически електорални изследвания на социологическите агенции преди и по време на предизборната кампания. Също така е представена активността както от страна на кандидатите, така и от страна на аудиториите-потребителите на съответните кандидати за периода на предизборната кампания - от 5 октомври до 6 ноември 2016 г.

Потърсен е отговор на въпроса кои от кандидатите приемат и използват новите информационни и комуникационни технологии в кампанията си и по какъв начин ги използват. Акцентът е поставен върху използването на Фейсбук от страна на кандидат-президентите, като най-разпространен уеб-сайт за свързване в социална мрежа и в същото време и като социална медия.

Христова, Мариета. *Интернет като инструмент за заемане на активна гражданска позиция в киберпространството и мобилизиране на гражданска активност извън него.* В: Проблеми на постмодерността, Т. 7, брой 3, 2017, с. 269-296. Достъпен на http://ppm.swu.bg/media/47423/hristova_marieta.pdf. Доклад изнесен на международна конференция „Дигитализация и социални трансформации в глобализирания свят“, 29-30.09.2016, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Свидетели сме на нарастващата тенденция различни събития да се превръщат в обществено-значими събития тогава когато вниманието към тях бъде насочено чрез генериране на обществена енергия и развитие на активна гражданска позиция, използвайки различни технологични интернет инструменти (сайтове, блогове, чат-

платформи, сайтове за свързване в социални мрежи и други под.). Интернет се превръща в инструмент за информационно влияние, а уменията за участие във виртуалното пространство са властта, чрез която това пространство се променя и активната гражданска позиция в киберпространството се изгражда и заема.

Целта на доклада е на базата на емпирични данни от проведени изследвания да се потвърди хипотезата, че уменията за участие във виртуалното пространство са капиталът, чрез който това пространство може да бъде променяно, т.е. разбират се като власт да се променя средата. Потребителите, които имат повече онлайн умения и по-често ги използват, са придобили и усвоили инструментални и информационни умения, и са достигнали и до така нар. стратегически умения. Последните са важни за пълноценно участие във виртуалното пространство и използване на информацията от това пространство за заемане на активна гражданска позиция в него и за мобилизиране на гражданска активност извън него.

Христова, Мариета. Присъствие на институционалните участници на пазара на труда във виртуалното пространство: една година по-късно. В: Сборник от конференция „Икономическа социология 4.0.” 19.11.2015, София, 2015. Достъпен на <http://departments.unwe.bg/Uploads/Department/SbornikIkonomicheskaSociologia4.0.pdf>.

В статията са представени резултати от проведен сравнителен анализ на уеб-присъствието на институционалните участници на пазара на труда за период от 1 година. Целта на анализа е да се проведе наблюдение и да се регистрира степента, до която институционалните участници на пазара на труда се справят с предизвикателствата породени от използването на технологиите, за да се насърчават политиките по виртуализирането им. Търси се отговор на въпроса дали в реалното пространство се случват съществени промени, които биват отразени и във виртуалното пространство. Тези съществени промени се разбират като промяна в ръководството и управлението на съответната организация и връзката на тази промяна с промяна в уеб-присъствието на организацията.

В резултат от проведения анализ, използваният авторски методически инструмент е актуализиран спрямо новите реалности и тенденции във виртуалното пространство.

Ракаджийска, Теменуга, Мишева, Михаела, Христова, Мариета. Социалният капитал като личностно достояние в мрежовата социална структура (Българският случай). В: Научни трудове на УНСС. Том 2, Издателски комплекс – УНСС, С., 2015, с. 179-233. Достъпен на <http://research.unwe.bg/bg/journalissues/article/8507>

Тази студия прави опит да акцентира както върху теоретичните, така и върху практико-приложните въпроси на феномена „социален капитал” като една от формите на капитала. ”Капитал” е може би централно, действащо като обяснителен принцип, но затова и ценностно най-натоварено понятие в икономиката и икономическата социология. От неговата интерпретация тръгва разработването на конфликтни политически идеологии. Целта е да изследваме социалния капитал именно като форма на капитала, т.е. като социално-икономически феномен, чиято функция е да носи полза (печалба) на притежателя (носителя) си. Експоненциалното нарастване на

литературата, посветена на интерпретацията на този феномен, прави все по-трудно да се открият нови аспекти в това изследователско поле. Въпреки това ние ще предложим едно неконвенционално тълкуване на неговата *differentia specifica*, оттласквайки се от установената вече „митологема“, като същевременно се опитаем да я вплетем, „снемем“ в нашето разбиране за социалния капитал като лично благо, продукт на социалността. Доколкото се счита, че главната функция на митовете в съвременното социално пространство е да задават смисъла на социалните дейности и съответно на определени политически решения, дотолкова ще се опитаем да отграничим „митологемното“ в утвърдените подходи на „властелините мислители“ (А. Глюксман) към социалния капитал и да покажем предзададения смисъл чрез него.

Ще представим една теоретична рефлексия и практико-приложна анамнеза на функцията на феномена в условията на съвременното национално пространство. За целта първо ще дискутираме въпроса за връзката „знание власт“ (М. Фуко), а после и подчиняването на социалното знание на властовите структури и създаването на митове в социалните науки. Ще представим в рамките на възможното действащата вече митологема, както и нейните ограничения, за да експлицираме нашето разбиране за социалния капитал като личностно достойние, даващо възможност на притежателите си да получават своите ползи. Като резултат на теоретичните дирения ще бъде представена верификацията на нашето разбиране за социалния капитал в реалното и виртуалното национално поле.

Христова, Мариета. Разпределение на властта в полето на виртуалния пазар на труда. В: Научни трудове на УНСС. Том 2, Издателски комплекс – УНСС, С., 2015, с. 235-277. Достъпен на <http://research.unwe.bg/bg/journalissues/article/8508>

Студията представя емпирични резултати от дисертационен труд на тема „Българският виртуален пазар на труда и трансформацията на властта“.

Разглеждайки пазара на труда като социално-икономическо поле на отношения и взаимодействия между наеман труд и капитал с протичащи два паралелни процеса на търсене и предлагане на работоспособност и на свободни работни места, то виртуалният пазар на труда е разгледан като мрежа от същите тези отношения и взаимодействия, осъществявани в информационна, комуникационна и технологична – виртуална среда. Изследвано е доколко и в каква степен всеки един от участниците на пазара на труда се е включил и участва във виртуалното пространство, допринася ли за неговото изграждане или само използва това, което до момента е създадено от другите.

Изследователският проблем на научното изследване бе свързан с разпределението на властта между индивидуалните и колективни актьори, участващи във виртуалния пазар на труда. В студията са представени конкретни измерения на функционирането на виртуалния пазар на труда в България и трансформацията на властта, получени чрез интерпретацията и анализът на емпиричната информация от проведени авторови изследвания.

RESUMES OF SUBMITTED PUBLICATIONS

Nonchev, Andrey, Hristova, Marieta. *Segmentation of Returning Migrants*. In: *Economic Studies*, 2018, Volume 27, Issue 2, Economic Research Institute, Sofia, 2018, pp. 3-24. ISSN 0205-3292. 30% authorship.

The article deals with the segmentation of returning migrants in Bulgaria. It conceptualizes the complexity of remigration and its trajectories, causes, forms and consequences. Emphasis is placed on the variability, heterogeneity and fluidity of migration processes. Return is analyzed in the overall context of mobility as its moment or final stage. Priority is given to the subjective meaning and individual interpretations of migrants about the causes and results of their mobility. Structural factors are analyzed through the prism of their individual perception transforming them into prerequisites and motives of migratory behavior. Comparisons were made between the motives for departure and return as components of the overall migration movement. Diverse economic and non-economic motives for return are identified. Migration spatial and temporal trajectories of returning migrants, as well as their professional and educational segmentation, have been traced.

Hristova, Marieta. *The Digital Sociology as a New Practice and Standard in Teaching of sociology*. In: *Scientific papers of UNWE*, Issue 1/2018, Publishing complex – UNWE, Sofia, 2018, pp. 111-123. Available at <http://unwe-research-papers.org/bg/journalissues/article/9940>. Report presented at the scientific conference “Contemporary Societal Challenges and the Education in Sociology”, 21.11.2017, UNWE.

The paper is dedicated to the development of digital sociology as a part of sociological science. The main tasks of this study are: to track the development of the sociological science in view of the process of digitalization of the social world and the development of digital sociology as part of sociological science; to trace what academic disciplines are taught in sociology programmes related to internet, digital world, social media, online research methods and others at universities around the world; in which universities digital sociology is taught; to justify the necessity of introducing digital sociology as a discipline in sociology education in Bulgarian universities.

I express the view that such discipline is necessary because it will react directly to the changing social world, now characterized by „big data“ and digital transformation of different kind. The digital world should become a key feature of sociological research and analysis considering the ways in which digital technologies have penetrated our everyday life and become so important to how people gather information and socially connect with others.

Hristova, Marieta. *Active Citizenship of Young People in Cyberspace*. In: *The digital revolution in cultural and social processes*, University Publishing House “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, 2018, pp. 352-363. A collection with an editorial board, of a scientific conference held on 3-4.11.2017, Blagoevgrad.

The report attempts to paint a picture of the young people as political and public actors. It seeks to answer questions such as: whether young people in Bulgaria are politically and publicly engaged through Internet and all the other technological tools they have access to? Do they use them to express their opinions and try to influence different events to change them? Are they cyberactivists?

Hristova, Marieta. *The Virtual Image of Candidates for President in Presidential Elections ' 2016. (If we elected president via the Internet)*. In: "Increasing the Interest in Political Science in UNWE", Publishing complex – UNWE, Sofia, pp. 168-176. Conference proceedings of a scientific conference held on 4.11.2016, UNWE.

The report presents the results of a study on the creation and development of a virtual image of the candidates in the Bulgarian presidential elections in 2016. The aim of the study is to identify the network of information and communication channels in the election campaigns of the main candidates running for president in Bulgaria. Main candidates are defined as raised or supported by parliamentary represented parties and such whose rating has been researched and presented in the media by the pre-electoral surveys of sociological agencies before or during the campaign. The activity of both the candidates and audiences-users of the respective candidates is also presented for the period of the election campaign – from 5 October to 6 November.

An answer to the question, which candidates accept and use the new information and communication technologies in their campaigns and how they use them was sought. Emphasis is placed on the use of Facebook by the presidential candidates as the most widespread website for social networking and at the same time as social media.

Hristova, Marieta. *Internet as a Tool for Cyberactivism and Mobilizing Real Civil Activity*. In: Problems of Postmodernity, Vol. 7, Issue 3, 2017, pp. 269-296. Available at http://ppm.swu.bg/media/47423/hristova_marieta.pdf. Report presented at the International Conference "Digitization and Social Transformations in a Globalised World", 29-30.09.2016, South-East University "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

We are witnessing a growing trend, different events to become socially significant events when attention is directed to them by generating public energy and developing an active citizenship, using different technology web tools (websites, blogs, chat platforms, sites for social networking and other). Internet becomes a tool for information influence, and skills to participate in the virtual space are the power by which this space is changing and the cyberactivism is built and handled.

The aim of the report is to confirm the hypothesis that the skills to participate in the virtual space are the capital by which this space can be changed, i.e. they are understood as power to change the environment. This statement is based on empirical data from a conducted study. Users who have more online skills and often use them have acquired and mastered instrumental and information skills, and have reached to the so-called strategic skills as well. The latter are essential for full participation in the virtual space and use of the information from this space to handle cyberactivism and to mobilize real civil activity.

Hristova, Marieta. *Presence of Institutional Actors on the Labour Market in the Virtual Space: One Year Later*. In: Conference proceedings „Economic Sociology 4.0.” 19.11.2015, Sofia, 2015. Available at <http://departments.unwe.bg/Uploads/Department/SbornikIkonomicheskaSociologia4.0.pdf>.

The article presents the results from a comparative analysis of the web presence of institutional actors in the labor market for a period of 1 year. The aim of the analysis is to monitor and register the extent to which institutional actors in the labor market deal with the challenges posed by the use of technology in order to promote virtualization policies. A response to the question whether significant changes occur in the real space, which are also reflected in the virtual space was sought. These significant changes are understood as a change in the leadership and management of the organization concerned, and the relationship of this change to a change in the organization's web presence.

As a result of the analysis, the used author's methodological tool has been updated to reflect the new realities and trends in the virtual space

Rakadjiiska, Temenuga, Misheva, Mihaela, Hristova, Marieta. *Social Capital as a Personal Domain in the Social Network Structure (Bulgarian Case)*. In: Scientific papers of UNWE, Issue 2/2015, Publishing complex – UNWE, Sofia, 2015, pp. 179-233. Available at <http://research.unwe.bg/journalissues/article/8507>

This paper attempts to focus on both, the theoretical and the practical aspects of the “social capital” phenomenon as a form of capital. “Capital” is perhaps a central concept in economics and economic sociology acting as an explanatory principle and thus the most value-charged one. Its interpretation has given rise to the development of conflicting political ideologies. The aim is to examine social capital precisely as a form of capital, i.e. as a socio-economic phenomenon whose function is to bring benefits (profits) to its holder (carrier). The exponential growth of literature devoted to the interpretation of this phenomenon makes it increasingly difficult to identify new aspects in this research field. However, we will offer an unconventional interpretation of its *differentia specifica* moving away from the established “myth”, yet weaving, or “transmitting” it in our understanding of social capital as a “private good”, a product of sociality. Insofar as the main function of myths in contemporary social space is considered to be to provide meaning to social activities and accordingly to certain political decisions, we will attempt to differentiate the mythical in the established approaches to social capita of “rulers-thinkers” (A. Glucksmann) and to reveal the pre-given meaning through it.

We will present a theoretical reflection and an applied anamnesis of the function of the phenomenon in modern national space. To this end, firstly, we will discuss the link “knowledge-power” (M. Foucault), and secondly, the subordination of social knowledge to structures of authority and the creation of myths in social sciences. We will also present to the extent possible the already existing myth and its restrictions in order to explicate our understanding of social capital as personal property enabling its holders to receive benefits. The verification of our understanding of social capital in the real and virtual “national” field will be demonstrated as a result of our theory quest.

Hristova, Marieta. *Power Distribution in the Field of the Virtual Labour Market*. In: Scientific papers of UNWE, Issue 2/2015, Publishing complex – UNWE, Sofia, 2015, pp. 235-277. Available at <http://research.unwe.bg/bg/journalissues/article/8508>

The study presents empirical results of the dissertation “Bulgarian Virtual Labor Market and Transformation of Power”.

Considering the labor market as socio-economic field of relations and interactions between hired labour and capital with two parallel processes of supply and demand of performance and jobs vacancies, the virtual labor market is considered as a network of these same relations and interactions performed in an informational, communicational and technological – virtual environment. It has been researched whether and to what extent each of the participants in the labour market are included and participate in the virtual space, do they contribute to its formation or only use what has been created by the others so far.

The research problem of the study was related to the distribution of power between the individual and collective actors involved in the virtual labour market. The paper presents specific aspects of the functioning of the virtual labour market in Bulgaria and the transformation of power generated by the interpretation and analysis of the empirical data from the author’s research.